

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 29.10.2009
COM(2009) 596 galīgā redakcija

2009/0166 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS,

ar kuru paredz makrofinansiālo palīdzību Bosnijai un Hercegovinai

(SEC(2009)1459}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Komisija ierosina sniegt makrofinansiālu palīdzību (MFP) Bosnijai un Hercegovinai aizdevuma veidā ar mērķi atbalstīt Bosnijas un Hercegovinas ekonomikas stabilizāciju un finansēt tās ārējo maksājumu bilanci un SVF noteiktās budžeta vajadzības. Ierosinātā palīdzība atbalstīs iestāžu programmu par fiskālo korekciju un strukturālo reformu īstenošanu, lai nodrošinātu fiskālo un ārējo kontu ilgtspējību. Tas palīdzēs Bosnijai un Hercegovinai risināt pasaules finanšu krīzes sekas.

Ierosinātā Kopienas makrofinansiālā palīdzība papildinās SVF atbalstu, kas paredzēts saskaņā ar rezerves vienošanos, ko SVF valde pieņēma 2009. gada 8. jūlijā, kā arī Pasaules Bankas atbalstu, kas būs aizdevums budžeta politikas atbalstam. Kopienas MFP būs ārkārtēja un laika ziņā ierobežota, un atkarīga no sekmēm, īstenojot pašreizējo SVF programmu, un to ekonomikas politikas nosacījumu veiksmīgas izpildes, kas būs saistīti ar šo palīdzību.

Ņemot vērā finansējuma vajadzības 2010. gadā, ir svarīgi, lai Kopienas makrofinansiālo palīdzību Bosnijai un Hercegovinai izmaksātu līdz 2010. gada beigām.

Vispārīgais konteksts

Reālais IKP pieaugums 2008. gadā samazinājās no 6,8%, kas tika reģistrēti 2007. gadā, līdz 5,4%. Bosnija un Hercegovina sāka izjust pasaules ekonomikas un finanšu krīzi 2008. gada pēdējā ceturksnī. Ekonomiskā aktivitāte palēninājās būvniecības, metālrūpniecības, automobiļu rūpniecības nozarē, kā arī pakalpojumu nozarē, un uzņēmumi sāka atlaist darbiniekus. Tirdzniecības dinamika ļoti strauji samazinājās, un 2008. gada oktobrī finanšu stabilitāte tika apdraudēta, kad aptuveni 12 % noguldījumu tika izņemti tikai viena mēneša laikā. Lai gan situācija valsts iekšējos finanšu tirgos ātri nostabilizējās, ekonomiskās aktivitātes lejupslīde 2009. gadā turpinājās, jo vietējais pieprasījums samazinājās. Tomēr pieejamie īstermiņa rādītāji, piemēram, rūpnieciskā ražošana, atklāj diezgan neskaidru situāciju. Lai gan Bosnijas un Hercegovinas federācijā (kas aptuveni veido divas trešdaļas no valsts ekonomikas) rūpnieciskā ražošana 2009. gada pirmajā pusē, salīdzinot ar gada rādītājiem, samazinājās par 10,4 %, tā pieauga par 17,1 % Serbu Republikā (kas veido aptuveni trešdaļu no valsts ekonomikas). Tomēr pieaugums Serbu Republikā ir galvenokārt saistīts ar naftas pārstrādes rūpnīcas atkārtotu atvēršanu 2008. gada decembrī. Attiecībā uz visu valsti 2009. gada maijā patēriņa cenu indeksa gada izmaiņas bija negatīvas un jūnijā samazinājās līdz -1,8 %, salīdzinot ar maksimālo rādītāju gandrīz 10 % 2008. gada jūlijā. Salīdzinot ar ikgadējo rādītāju, vidējais inflācijas līmenis jūnijā ir nokrities līdz 3,8 %, bet 2008. gadā tas bija 7,4 %. Prognozes kārtējam un turpmākajiem gadiem vēl joprojām ir sliktas. Makroekonomikas scenāriju, kas atspoguļots SVF programmā 2009. gadam, raksturo kredīta nulles pieaugums, zemi ārvalstu tiešie ieguldījumi un fiskāla pārkārtošanās, kas radīs strauju vietējā pieprasījuma samazinājumu, kurš ir līdzvērtīgi sadalīts starp ieguldījumiem un patēriņu. Gaidāms, ka IKP samazināsies par 3 % 2009. gadā un tikai mazliet pieaugs par 0,5 % 2010. gadā.

Tekošā konta deficīts no 12,7% no IKP 2007. gadā palielinājās līdz 14,7% no IKP

2008. gadā, ko galvenokārt noteica cenu dinamika pasaules tirgos un iekšējais pieprasījums 2008. gada pirmajā pusē, kas izraisīja tirdzniecības deficīta pieaugumu. Tas tika daudz maz vienādi finansēts gan no ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, gan no jauniem ārvalstu aizdevumiem. Tomēr tirdzniecības dinamika pierīma 2008. gada beigās saistībā ar pieprasījuma samazinājumu, un imports samazinājās straujāk nekā eksports. Divu gadu laikā mēneša tirdzniecības deficīts pirmo reizi uzlabojās 2008. gada novembrī. 2009. gada pirmajā pusē importa samazinājums (25,3 %) pārsniedza eksporta samazinājumu (23,4 %), sasniedzot tirdzniecības deficīta uzlabojumu 26,7 %. Līdz ar to tekošā konta deficīts, salīdzinot ar ikgadējo rādītāju, samazinājās gandrīz uz pusi pirmajā ceturksnī, veidojot tikai aptuveni 10 % no IKP. Šāds samazinājums ir saistīts galvenokārt ar tirdzniecības dinamiku, bet to mazliet veicināja arī pieaugošā kārtējā pārvedumu bilance, jo oficiāli reģistrētie naudas pārvedumi pieauga par 6,4 % salīdzinājumā ar rādītāju iepriekšējā gadā šajā pašā periodā. Oficiālās ārvalstu valūtas rezerves līdz 2009. gada jūnijam samazinājās par 16,8 %, salīdzinot ar to maksimālo rādītāju 2008. gada septembrī. Tomēr tās aizvien veido 23 % no IKP, veidojot preču importa segumu vairāk nekā pieciem mēnešiem.

2009. gada sākumā ekonomiskā lejupslīde jo īpaši ietekmēja valsts budžetu. Lai mazinātu šo ietekmi, 2009. gada pirmajā ceturksnī Nacionālā fiskālā padome darīja pieejamus aptuveni EUR 90 miljonus no mantotajiem līdzekļiem, kas nāk no bijušās Dienvidslāvijas aktīviem, kuri ir daļa no centrālās bankas rezervēm. Tomēr minētais pasākums bija nepietiekošs, jo valsts finanses pastiprināti ietekmēja ieņēmumu samazinājums un apjomīgās izdevumu saistības. Ņemot vērā ekonomikas vides pasliktināšanos un vājas fiskālās politikas sekas, visas valsts iestādes, ko pārstāvēja Nacionālā fiskālā padome, 2009. gada maija sākumā noslēdza sarunas ar Starptautisko valūtas fondu par rezerves vienošanos, kas paredzēja saistības veikt vairākas strukturālās reformas un fiskālo korekciju pasākumus. Pēc tam, kad tika veikti pasākumi, par kuriem bija panākta iepriekšēja vienošanās ar SVF (galvenokārt trīs gadu budžeta pieņemšana, ko veic Valsts fiskālā padome, un budžeta līdzsvarošana visos valsts līmeņos, panākot paredzēto konsolidētā budžeta deficītu 4,7 % no IKP, nevis 7,8 %, kāds tas būtu, neveicot korekcijas), SVF valde 2009. gada 8. jūlijā apstiprināja aizdevumu 1,15 miljardu euro apmērā uz trim gadiem. Pēc tam pirmā aizdevuma daļa aptuveni 203 miljonu euro apmērā tika uzreiz izmaksāta.

Pašreizējie noteikumi priekšlikuma jomā

Nav.

Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Priekšlikuma mērķis ir atbalstīt Bosnijas un Hercegovinas ekonomikas stabilizācijas programmu pašreizējā ekonomiskajā situācijā. Tā papildina

- Eiropas ekonomikas atveseļošanas programmu, par ko vienojās Padome, lai veicinātu un saskaņotu ES un dalībvalstu krīzes politiku ES, kā arī
- kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu stabilizācijas un asociācijas procesu, kura mērķis ir atbalstīt iespējamās dalībvalstis pirmsiestāšanās procesā. It īpaši Kopenhāgenas ekonomiskie pievienošanās kritēriji, proti,

funkcionējošas tirgus ekonomikas izveide, paredz attiecīgo valstu makroekonomikas stabilitāti.

APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Sagatavojot šo Komisijas priekšlikumu, Komisijas dienesti sazinājās ar Bosnijas un Hercegovinas iestādēm, Starptautisko Valūtas fondu un Pasaules Banku, lai pārrunātu palīdzības vajadzības. Pirms priekšlikuma iesniegšanas Komisija apspriedās ar Ekonomikas un finanšu komiteju, kas necēla iebildumus par šo priekšlikumu. Pēc Padomes lēmuma pieņemšanas Komisijas dienesti ar Bosnijas un Hercegovinas iestādēm apspriedīs saprašanās memorandu un aizdevuma nolīgumu, lai sīki noteiktu palīdzības īstenošanas kārtību.

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Komisija ar ieceltu neatkarīgu konsultantu atbalstu sagatavos darbības novērtējumu, izvērtējot Bosnijas un Hercegovinas valsts finanšu sistēmas un administratīvās kontroles kvalitāti un ticamību.

Ietekmes novērtējums

Makrofinansiālajai palīdzībai būs tūlītēja ietekme uz Bosnijas un Hercegovinas maksājumu bilanci, un tādējādi tā palīdzēs mazināt finansiālos ierobežojumus, kas saistīti ar iestāžu ekonomiskās programmas īstenošanu un budžeta deficīta finansēšanu. Makrofinansiālā palīdzība turpmāk atbalstīs stabilizācijas programmas vispārējos mērķus, par kuriem vienojās ar SVF, jo īpaši lai uzlabotu valsts fiskālo ilgtspējību īstermiņā līdz vidējā termiņā.

Projektu finansēšana un/vai tehniskā palīdzība nebūtu piemērota, lai sasniegtu šos makroekonomiskos mērķus. Ja to sniedz kā maksājumu bilances un budžeta atbalstu, kā ierosināts attiecībā uz Bosniju un Hercegovinu, tad izmaksātās summas var izmantot rezerves veidošanai Centrālajā bankā, kā paredzēts makroekonomikas stabilizācijas programmā, un arī novirzīt, lai finansētu budžeta deficītu.

EK palīdzība turklāt palīdzēs iestādēm īstenot īstermiņa un vidējā termiņa politikas pasākumus, kas noteikti ES un Bosnijas un Hercegovinas Eiropas partnerībā.

PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Kopiena Bosnijai un Hercegovinai dara pieejamu makrofinansiālu palīdzību aizdevuma veidā. Šajā nolūkā Komisija ir pilnvarota aizņemties līdz 100 miljonu euro kapitāla tirgos vai no finanšu institūcijām.

Palīdzība būs pieejama divās daļās. Maksimālais vidējais aizdevuma termiņš nedrīkst pārsniegt 15 gadus. Palīdzību pārvaldīs Komisija, kas ar iestādēm vienojas par konkrēto ekonomisko politiku un finanšu nosacījumiem aizdevuma daļu izmaksāšanai. Pienācīgi tiks ņemti vērā īpaši noteikumi par krāpšanas un citu nelikumību novēršanu

saskaņā ar Finanšu regulu.

Palīdzība pilnībā atbildīs makroekonomiskajiem mērķiem, kas jau noteikti SVF programmā un Bosnijas un Hercegovinas ekonomiskās politikas dokumentos, piemēram, "Fiskālās bilances un politikas vispārējais satvars Bosnijā un Hercegovinā". Minētā palīdzība atbildīs arī ilgtermiņa politikas mērķiem, kas izklāstīti ES un Bosnijas un Hercegovinas Eiropas partnerībā, kas pieņemta 2008. gada februārī. Kas attiecas uz īpašiem ekonomiskās politikas nosacījumiem saistībā ar aizdevumu daļu izmaksāšanu, Komisija plāno pievērsties tikai dažām jomām, tostarp jo īpaši valsts finanšu pārvaldībai. Turklāt Komisija var apsvērt pievēršanos konkrētai īpaši nozīmīgai politikai, piemēram, prioritātēm saistībā ar ES un Bosnijas un Hercegovinas Eiropas partnerību un 2009. gada Progresu ziņojumu, kuru plānots pieņemt 2009. gada oktobrī, vai pasākumiem, kurus uzskata par lietderīgiem pēc iepriekšminētā darbības novērtējuma.

Juridiskais pamats

Līguma 308. pants.

Subsidiaritātes princips

Priekšlikums ir Kopienas ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

Proporcionalitātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu šādu iemeslu dēļ.

Palīdzības apjoms līdz 100 miljoniem euro atbilst 77 % no Bosnijas un Hercegovinas atlikušajām finansējuma vajadzībām 2010. gadam saskaņā ar SVF programmu, papildus SVF un Pasaules bankas makroekonomiskajam atbalstam. Atlikušo daļu (30 miljoni euro) segs Londonas klubs, ar kuru ir vienošanās par parāda atlikšanu. Sloga sadalē Kopiena ņem vērā pašreizējos ārkārtējos apstākļus, piemēram, ekonomikas krīzes izvēršanos, kas spēcīgi ietekmē Bosnijas un Hercegovinas ekonomiku.

Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātie juridiskie instrumenti: cits.

Situācijā, kad nav pamatregulas par makrofinansiālās palīdzības instrumentu, *ad hoc* Padomes lēmumi saskaņā ar Līguma 308. pantu ir šai palīdzībai vienīgais pieejamais juridiskais instruments.

IETEKME UZ BUDŽETU

Saskaņā ar Garantiju fonda regulu¹ par 2010. gadā piešķirto aizdevumu EUR 100 miljonu apmērā iemaksa fondā jāveic 2012. gadā, tai nepārsniedzot EUR 9 miljonus.

PAPILDU INFORMĀCIJA

Pārbaude, pārskatīšana un turpināmība

Priekšlikumam ir ierobežots pieejamības periods.

---

¹ Padomes 2009. gada 25. maija Regula (EK, Euratom) Nr. 480/2009, ar ko izveido Garantiju fondu ārējai darbībai (kodificēta versija). Piešķirums ir apropriēts no pozīcijas "Garantiju fonda finansējums" (budžeta pozīcija 01 04 01 14).

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS,

ar kuru paredz makrofinansiālo palīdzību Bosnijai un Hercegovinai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 308. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu²,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu³,

apspriedusies ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

tā kā:

- (1) Attiecības starp Bosniju un Hercegovinu un Eiropas Savienību attīstās stabilizācijas un asociācijas procesa un Eiropas partnerības ietvaros. Bosnija un Hercegovina un Komisija 2008. gada 16. jūnijā parakstīja Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu un Pagaidu nolīgumu par tirdzniecību un ar tirdzniecību saistītiem jautājumiem.
- (2) Bosnijas ekonomiku kopš 2008. gada ceturtā ceturkšņa lielā mērā ir skārusi starptautiskā ekonomikas un finanšu krīze, kuras rezultātā samazinās ražošana un tirdzniecība un krītas fiskālie ieņēmumi.
- (3) Bosnijas un Hercegovinas ekonomikas stabilizācijai un atveseļošanai piešķirta Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) finanšu palīdzība. Bosnijas iestādes 2009. gada maijā vienojās ar SVF par jaunu maksājumu programmu 1,15 miljardu euro apmērā uz trim gadiem, ko SVF valde apstiprināja 2009. gada jūlijā.
- (4) Bosnija un Hercegovina ir lūgusi papildu Kopienas makrofinansiālo palīdzību, ņemot vērā ekonomiskās situācijas un perspektīvas pasliktināšanos.
- (5) Ņemot vērā SVF pieņēmumus, ka 2010. gada maksājumu bilanci joprojām ir neliels finansējuma iztrūkums, makrofinansiālā palīdzība tiek uzskatīta par piemērotu reakciju uz Bosnijas un Hercegovinas lūgumu atbalstīt ekonomikas stabilizāciju ārkārtas apstākļos saistībā ar pašreizējo SVF programmu. Paredzams, ka šis finanšu atbalsts atvieglos arī budžeta finansējuma vajadzības.

---

² OV C [...], [...], [...] lpp.

³ OV C [...], [...], [...] lpp.

- (6) Lai efektīvi aizsargātu Kopienas finansiālās intereses saistībā ar šo finanšu palīdzību, ir jāparedz, ka Bosnija un Hercegovina veic atbilstīgus pasākumus, lai novērstu un apkarotu krāpšanu, korupciju un visus citus pārkāpumus saistībā ar šo palīdzību, kā arī tas, ka Komisija veic pārbaudes un Revīzijas palāta — revīzijas.
- (7) Kopienas finansiālās palīdzības izmaksāšana neierobežo budžeta lēmēj institūciju pilnvaras.
- (8) Šī palīdzība jāpārvalda Komisijai, apspriežoties ar Ekonomikas un finanšu komiteju.
- (9) Līgums šī lēmuma pieņemšanai neparedz citas pilnvaras kā tās, kas paredzētas 308. pantā,

IR NOLĒMUSI ŠĀDI.

1. pants

1. Kopiena Bosnijai un Hercegovinai dara pieejamu makrofinansiālo palīdzību aizdevuma veidā ar maksimālo pamatsummu 100 miljonu euro apjomā un vidējo maksimālo termiņu 15 gadi, lai atbalstītu Bosnijas un Hercegovinas ekonomikas stabilizāciju un segtu maksājumu bilances un budžeta vajadzības, kā noteikts pašreizējā SVF programmā.
2. Tālab Komisija ir pilnvarota Eiropas Kopienas vārdā aizņemt nepieciešamos līdzekļus.
3. Kopienas finansiālo palīdzību pārvalda Komisija saskaņā ar nolīgumiem vai vienošanos starp SVF un Bosniju un Hercegovinu.
4. Kopienas finansiālo palīdzību dara pieejamu divus gadus, sākot no pirmās dienas pēc 2. panta 1. punktā minētā saprašanās memoranda stāšanās spēkā. Tomēr, ja būs nepieciešams attiecīgos apstākļos, Komisija, apspriedusies ar Ekonomikas un finanšu komiteju, var nolemt pagarināt palīdzības spēkā esības termiņu ne vairāk kā par vienu gadu.

2. pants

1. Pēc apspriešanās ar Ekonomikas un finanšu komiteju Komisija ir pilnvarota vienoties ar Bosnijas un Hercegovinas iestādēm par ekonomikas politikas nosacījumiem šai makrofinansēšanas palīdzībai, kuri jānosaka saprašanās memorandā. Nosacījumiem jābūt saskaņā ar nolīgumiem vai vienošanos starp SVF un Bosniju un Hercegovinu. Palīdzības detalizēti finanšu noteikumi jānosaka aizdevuma līgumā, par ko vienojas Komisija un Bosnijas un Hercegovinas iestādes.
2. Kopienas finansiālās palīdzības īstenošanas laikā Komisija raugās, lai ar šo palīdzību saistīto Bosnijas un Hercegovinas finansiālo vienošanos, administratīvo procedūru, iekšējās un ārējās kontroles mehānismu darbība būtu pareiza.
3. Komisija regulāri pārbauda, vai Bosnijas un Hercegovinas ekonomikas politika ir saskaņā ar Kopienas palīdzības mērķiem un vai tiek apmierinoši īstenoti saskaņotie

ekonomikas politikas nosacījumi. Šādi rīkojoties, Komisija cieši sadarbojas ar Starptautisko valūtas fondu un Pasaules banku un vajadzības gadījumā ar Ekonomikas un finanšu komiteju.

3. pants

4. Komisija Bosnijai un Hercegovinai dara pieejamu Kopienas finansiālo palīdzību divās aizdevuma daļās, ievērojot 2. punkta nosacījumus. Aizdevuma daļu apjomu nosaka saprašanās memorandā.
5. Komisija pieņem lēmumu par maksājumu veikšanu, ja ir sekmīgi īstenoti ekonomikas politikas nosacījumi, par kuriem vienojās saprašanās memorandā. Otro aizdevuma daļu izmaksā ne agrāk kā trīs mēnešus pēc pirmās daļas izmaksas.
6. Kopienas līdzekļus maksā Bosnijas un Hercegovinas Valsts bankai. Ievērojot noteikumus, kas izklāstīti saprašanās memorandā, tostarp apstiprinājumu par atlikušajām budžeta finansējuma vajadzībām, to vērtību vietējā valūtā var pārskaitīt Bosnijas un Hercegovinas Valsts kasei un tās struktūrvienībām kā galīgajiem saņēmējiem.

4. pants

7. Šai lēmumā minētās Kopienas aizņēmuma un aizdevuma darbības veic euro, izmantojot vienu un to pašu valutēšanas dienu, un Kopienai nedrīkst iesaistīt maksājuma termiņu pārcelšanā, maiņas kursa vai procentu likmju riskā vai citā komercriskā.
8. Ja Bosnija un Hercegovina lūdz, Komisija veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizdevuma noteikumos tiek iekļauta klauzula par pirmstermiņa atmaksu un kā tāda pati klauzula tiek ietverta aizņēmuma operāciju noteikumos.
9. Pēc Bosnijas un Hercegovinas lūguma un ja apstākļi ļauj samazināt aizdevuma procentu likmi, Komisija var refinansēt visu tās sākotnējo aizdevumu vai tā daļu vai pārstrukturēt atbilstošos finanšu nosacījumus. Refinansēšanas vai restrukturēšanas darbības jāveic saskaņā ar 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, un ar tām nevar pagarināt attiecīgā aizņēmuma atmaksas termiņu vai palielināt atmaksājamo kapitāla summu refinansēšanas vai restrukturēšanas dienā.
10. Visas Kopienas izmaksas, kas ir tieši saistītas ar šajā lēmumā paredzētajām aizņēmuma un aizdevuma darbībām, sedz Bosnija un Hercegovina.
11. Ekonomikas un finanšu komiteju informē par to, kā norisinās 2. un 3. punktā minētās darbības.

5. pants

Kopienas finansiālo palīdzību īsteno saskaņā ar Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam⁴, un tās īstenošanas noteikumiem⁵. Saprašanās memorandā un aizdevuma līgumā, par ko jāvienojas ar Bosnijas un Hercegovinas iestādēm, jo īpaši paredz, ka Bosnija un Hercegovina veic atbilstīgus pasākumus, lai novērstu un apkarotu krāpšanu, korupciju un citus ar šo palīdzību saistītus pārkāpumus. Tajā paredz arī Komisijas, tajā skaitā Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF), veiktus kontroles pasākumus ar tiesībām veikt pārbaudes un apskates uz vietas, kā arī Revīzijas palātas veiktas revīzijas, kas attiecīgā gadījumā jāveic uz vietas.

6. pants

Katru gadu līdz 31. augustam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā ietverts novērtējums par šā lēmuma īstenošanu iepriekšējā gadā. Ziņojumā norāda saistību starp politikas nosacījumiem, kas izklāstīti saprašanās memorandā, kā norādīts 2. panta 1. punktā, Bosnijas un Hercegovinas pašreizējo ekonomisko un fiskālo situāciju un Komisijas lēmumu izmaksāt palīdzības daļu.

7. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā publicēšanas dienā Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Briselē, [..]

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
[...]*

---

⁴ OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK, Euratom) Nr. 1995/2006 (OV L 390, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁵ Komisijas Regula (EK, Euratom) Nr. 2342/2002., OV L 357, 31.12.2002., 1. lpp.

TIESĪBU AKTA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA NOSAUKUMS

Makrofinansiālā palīdzība Bosnijai un Hercegovinai

2. ABM/ABB (BUDŽETA LĪDZEKĻU VADĪBA VAI SADALE PA DARBĪBAS JOMĀM)

Attiecīgās politikas jomas un saistītās darbības:

Sadaļa 01 – Ekonomika un finanses, 03 – Starptautiskā ekonomika un finanses

3. BUDŽETA POZĪCIJAS

3.1. Budžeta pozīcijas (darbības pozīcijas un atbilstīgā tehniskā un administratīvā atbalsta pozīcijas (ex BA pozīcijas)), norādot nosaukumu

01 04 01 14 Garantiju fonda finansējums

3.2. Darbības un finansiālās ietekmes ilgums

Sākums 2010. gadā; plānots, ka visi maksājumi notiks 2010. gadā divās daļās (otrais un ceturtais ceturksnis). Tomēr nevar izslēgt kavēšanos, kas paildzinās darbību.

3.3. Budžeta informācija

Budžeta pozīcija	Izdevumu veids		Jauns	EBTA iemaksa	Kandidātvalstu iemaksas	Finanšu plāna pozīcija
01.04.01.14	Oblig.	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	Nr. 4

Palīdzība aizdevuma veidā

01 04 01 14 – Garantiju fonda finansējums

Garantiju fonds ārējām darbībām ir jānodrošina saskaņā ar grozīto Fonda regulu. Atbilstīgi šai regulai aizdevumi vairs netiek nodrošināti par visu summu lēmuma pieņemšanas dienā, bet balstās uz atlikušo summu gada beigās. Nodrošinājuma summu aprēķina „n” gada sākumā kā starpību starp mērķsummu un Fonda neto aktīviem „n-1” gada beigās. Šo nodrošinājuma summu “n” gadā ieraksta “n +1” gada provizoriskajā budžetā un faktiski iemaksā vienā darījumā “n +1” gada sākumā no pozīcijas “Garantiju fonda finansējums” (budžeta pozīcija 01 04 01 14).

Tādējādi 9 % (maksimums EUR 9 miljoni) no faktiski izmaksātās summas tiks ņemti vērā mērķsummā „n-1” gada beigās Fonda nodrošinājuma aprēķinam.

01 04 01 04 — „EK garantija Kopienas aizdevumiem, kas piesaistīti makrofinansiālam atbalstam trešām valstīm.”

Budžeta iegrāmatojums („p.m.”), kas atspoguļo budžeta garantiju aizdevumam (100 miljoni euro), tiks izmantots vienīgi tad, ja garantija faktiski tiks pieprasīta. Parasti budžeta garantija netiek pieprasīta.

4. RESURSU KOPSAVILKUMS

4.1. Finanšu resursi

4.1.1. Saistību apropriāciju (SA) un maksājumu apropriāciju (MA) kopsavilkums

miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Izdevumu veids	Iedaļa Nr.		2009	2010			Kopā
----------------	------------	--	------	------	--	--	------

Darbības izdevumi⁶

Saistību apropriācijas (SA)	8.1.	a	0	0			
Maksājumu apropriācijas (MA)		b	0	0			

Pamatsummā ietvertie administratīvie izdevumi⁷

Tehniskais un administratīvais atbalsts (nedif.)	8.2.4.	c	0	0			
--	--------	---	---	---	--	--	--

PAMATSUMMAS KOPAPJOMS

Saistību apropriācijas		a+c	0	0			
Maksājumu apropriācijas		b+c	0	0			

Pamatsummā neietvertie administratīvie izdevumi⁸

Cilvēkresursu izmaksas un saistītie izdevumi (nedif.)	8.2.5.	d	0	0			
Pamatsummā neietvertās administratīvās izmaksas, izņemot cilvēkresursu izmaksas un saistītos izdevumus (nedif.)	8.2.6.	e	0	0			

Kopējās orientējošās izmaksas

KOPĀ — SA, ieskaitot cilvēkresursu izmaksas		a+c +d+ e	0	0			
KOPĀ — MA, ieskaitot cilvēkresursu izmaksas		b+c +d+ e	0	0			

4.1.2. Saderība ar finanšu plānojumu

- Priekšlikums ir saderīgs ar pašreizējo finanšu plānojumu
- Pieņemot priekšlikumu, jāpārplāno attiecīgā pozīcija finanšu plānā

⁶ Izdevumi, kas nav ietverti attiecīgās xx. sadaļas xx 01. nodaļā.

⁷ Izdevumi, kas ietverti xx. sadaļas xx 01 04. pantā.

⁸ Izdevumi, kas ietverti xx 01 nodaļā, izņemot xx 01 04. vai xx 01 05. pantu.

- Pieņemot priekšlikumu, var būt jāpieņem Iestāžu nolīguma noteikumi⁹ (par elastības fondu vai finanšu plāna pārskatīšanu)

4.1.3. *Finansiālā ietekme uz ieņēmumiem*

- Priekšlikums finansiāli neietekmē ieņēmumus
- Priekšlikumam ir finansiāla ietekme uz ieņēmumiem, un tā ir šāda:

4.2. **Cilvēkresursi, izteikti ar pilna laika ekvivalentu, FTE (arī ierēdņi, pagaidu darbinieki un ārstata darbinieki) — sīkāk skatīt 8.2.1. punktā**

Gada vajadzības	2009	2010				
Kopā — cilvēkresursi	1/3	1/3				

5. **RAKSTUROJUMS UN MĒRĶI**

5.1. **Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības**

Bosnijas ekonomiku ir smagi skārusi pasaules ekonomiskā un finanšu krīze. Ekonomiskā izaugsme sāka palēnināties 2008. gada ceturtajā ceturksnī un paredzams, ka 2009. gadā ražošana samazināsies par 3%. Kaut gan tekošā konta deficīts samazinās, kopējā ārējā finansējuma vajadzības joprojām ir lielas, jo palielinājušās īstermiņa parāda atmaksas saistības. Starptautiskais Valūtas fonds noteica ārējā finansējuma iztrūkumu, ko 2009. gadā ar 433 miljoniem euro un 2010. gadā ar 563 miljoniem euro segs SVF, Pasaules Banka un oficiālie līdzekļu devēji. Pašlaik paredzams, ka 2009. un 2011. gadā programma būs finansēta pilnībā, bet 2010. gadā arī pēc SVF un gaidāmā Pasaules Bankas atbalsta saņemšanas joprojām būs neliels finansējuma iztrūkums, pēc SVF aplēsēm aptuveni 130 miljoni euro, ko daļēji segs Eiropas Kopiena (atlikušos 30 miljonus euro segs Londonas klubs).

5.2. **Pievienotā vērtība, ko rada Kopienas iesaistīšanās, priekšlikuma saskanība ar citiem finanšu instrumentiem un iespējamā sinerģija**

Kopienas finansiālais atbalsts atspoguļo valsts kā ES potenciālās kandidātvalsts stratēģisko nozīmi. Makrofinansiālā palīdzība ir piemērots instruments, lai papildinātu pašreizējo Kopienas palīdzību, un tā papildina pilnībā finansēto un SVF atbalstīto ekonomikas stabilizācijas programmu. Tādējādi var izveidot nozīmīgas sinerģijas, ņemot vērā palīdzības ietekmi uz ekonomikas reformu un stabilizāciju.

5.3. **Priekšlikuma mērķi, sagaidāmie rezultāti un atbilstīgie ABM rādītāji**

Ekonomikas un finanšu ģenerāldirektorāta darbības “Starptautiskā ekonomika un finanses” mērķis “nodrošināt finansiālu palīdzību trešām valstīm, lai atrisinātu

⁹ Sk. Iestāžu nolīguma 19. un 24. punktu.

maksājumu bilances krīzes un atjaunotu ārējo parādu stabilitāti” ir saistīts ar vispārējo mērķi “veicināt labklājību ārpus ES”.

Šie saistītie rādītāji ir: “oficiālās rezerves preču un pakalpojumu importa mēnešos” (paredzamais rezultāts “stabilizācija vai pieaugums”); un “ārējais parāds procentos no IKP” (paredzamais rezultāts: līmenī, ko uzskata par ilgtspējīgu pēc pašreizējās programmas beigām).

5.4. Īstenošanas metode (orientējoši)

X ***Pārvalda centralizēti***

X Pārvaldību īsteno tieši, to veic Komisija

Pārvaldību īsteno netieši, atbildību deleģējot

izpildaģentūrām

Kopienų izveidotām iestādēm Finanšu regulas 185. panta nozīmē

dalībvalstu publiskā sektora iestādēm vai tām struktūrām, kuras pilda publisko pasūtījumu

Pārvalda dalīti vai decentralizēti

kopā ar dalībvalstīm

kopā ar trešām valstīm

Pārvalda kopā ar starptautiskām organizācijām (precizēt)

Piezīmes:

6. UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

6.1. Uzraudzības sistēma

Komisijas dienesti veiks minētās darbības uzraudzību, pamatojoties uz makroekonomikas un struktūrpolitikas pasākumiem, par kuriem jāvienojas ar Bosnijas un Hercegovinas iestādēm saprašanās memorandā. Iestādēm par šiem pasākumiem būs regulāri jāziņo Komisijas dienestiem. Eiropas Komisijas delegācija Sarajevā ziņos par jautājumiem saistībā ar palīdzības uzraudzību. Komisijas dienesti uzturēs ciešus kontaktus ar SVF un Pasaules Banku.

6.2. Novērtēšana

6.2.1. *Provizoriskais novērtējums*

Komisijas dienesti (Ekonomikas un finanšu ģenerāldirektorāta D1 nodaļa) veica *ex-ante* novērtējumu.

6.2.2. *Pasākumi, kas veikti pēc starpposma novērtējuma vai retrospektīvā novērtējuma (ņemot vērā līdzšinējo pieredzi)*

Bosnijai un Hercegovinai sniegtās iepriekšējās makrofinansiālās palīdzības *ex-post* novērtējums tika veikts 2007. gadā. *Ex-post* novērtējumi tika veikti arī citās Rietumbalkānu valstīs (Albānijā, Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā un Serbijā) un divās jaunajās neatkarīgajās bijušās Padomju Savienības valstīs (Armēnijā, Tadžikistānā). Šo novērtējumu rezultāti deva zināmu noderīgu pieredzi pašreizējai darbībai Bosnijas un Hercegovinas labā.

6.2.3. *Turpmākās vērtēšanas noteikumi un periodiskums*

Ekonomikas un finanšu ģenerāldirektorāts plāno veikt Bosnijai un Hercegovinai sniegtās palīdzības neatkarīgu *ex-post* novērtējumu saskaņā ar daudzgadu novērtējuma programmu.

7. KRĀPŠANAS APKAROŠANAS PASĀKUMI

Lai izpildītu Eiropas Kopienų vispārējam budžetam piemērojamās Finanšu regulas prasības, Komisijas dienesti ir izveidojuši finansēšanas sistēmu posmu un administratīvo procedūru operatīvu novērtējumu programmu visās trešās valstīs, kas saņem Kopienų makrofinansiālo palīdzību.

Komisijas dienesti 2004. gadā Bosnijā un Hercegovinā ar pienācīgi pilnvarotu neatkarīgu ekspertu atbalstu novērtēja finanšu plūsmu uzticamību un administratīvās procedūras, kas ir būtiskas šāda veida palīdzībai, un secināja, ka Finanšu ministrijas sistēma pareizai finanšu pārvaldībai kopumā darbojas pietiekami labi, bet Centrālajā bankā tā darbojas labi. Tajā pašā laikā novērtējumā ir konstatēts, ka vairākās jomās nepieciešami uzlabojumi, jo īpaši budžeta un iekšējās kontroles jomā. Eiropas Komisija pilnvaros neatkarīgus ekspertus veikt jaunu darbības novērtējumu. Tā rezultāti tiks izmantoti, lai palīdzētu noteikt īpašos politikas pasākumus, kas ir

nosacījums palīdzības piešķiršanai, lai stiprinātu efektivitāti, pārredzamību un valsts finanšu vadības sistēmas atbildību Bosnijā un Hercegovinā.

Ierosinātais juridiskais pamats makrofinansiālajai palīdzībai Bosnijai un Hercegovinai ietver noteikumu par krāpšanas novēršanas pasākumiem. Šie pasākumi tiks sīkāk izstrādāti saprašanās memorandā un aizdevuma nolīgumā. Paredzēts, ka palīdzība tiks piešķirta, ja tiek pildīti vairāki īpaši politikas nosacījumi, galvenokārt valsts finanšu pārvaldības jomā, lai stiprinātu palīdzības efektivitāti, pārredzamību un atbildību. Makrofinansiālajai palīdzībai piemēros pārbaudes, kontroles un revīzijas procedūras, par kurām ir atbildīga Komisija, ar to saprotot arī Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF), un kuras veic Eiropas Revīzijas palāta.

8. ZIŅAS PAR RESURSIEM

8.1. Priekšlikuma mērķi un to sasniegšanas izmaksas

Saistību apropriācijas miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Mērķi, darbības un rezultāti	Rezultāta veids	Vidējās izmaksas	2009. gads		2010. gads		2011. gads		2012. gads		Gads n+4		Gads n+5 un turpmākie gadi		KOPĀ	
			Rezultātu skaits	Kopējās izmaksas	Rezultātu skaits	Kopējās izmaksas	Rezultātu skaits	Kopējās izmaksas	Rezultātu skaits	Kopējās izmaksas	Rezultātu skaits	Kopējās izmaksas	Rezultātu skaits	Kopējās izmaksas	Rezultātu skaits	Kopējās izmaksas
DARBĪBAS MĒRĶIS Nr.1																
Darbība Nr. 1 Maksājumu bilances/ budžeta atbalsts Bosnijai un Hercegovinai																
Rezultāts Nr. 1	Garantijas fonda finansējums	0	0	.0						9.0						
Rezultāts Nr. 2																
Darbība Nr.2. Darbības novērtējuma atjaunināšana																
Rezultāts Nr. 1	Ziņojums		1	0.05												

Starpsumma (mērķis Nr. 1)				0.05							9.0					
DARBĪBAS MĒRĶIS Nr. 2																
Darbība Nr.1																
Rezultāts Nr. 1																
Starpsumma (mērķis Nr. 2)																
DARBĪBAS MĒRĶIS Nr. n1																
Starpsumma (mērķis Nr. n)																
KOPĀ — IZMAKSAS				0.05							9.0					

8.2. Administratīvie izdevumi

8.2.1. Cilvēkresursu daudzums un veidi

Amata veids		Personāls, kas iesaistāms darbības pārvaldībā, izmantojot esošos un/vai papildu resursus (amata vietu skaits/ pilna laika ekvivalents)					
		2009. gads	Gads n+1	Gads n+2	Gads n+3	Gads n+4	Gads n+5
Ierēdņi vai pagaidu darbinieki ¹⁰ (XX 01 01)	A*/AD	1/3	1/3				
	B*, C*/AST						
Personāls, ko finansē ¹¹ atbilstoši XX 01 02. pantam							
Pārējais personāls ¹² , ko finansē atbilstoši XX 01 04/05. pantam							
KOPĀ		1/3	1/3				

8.2.2. No darbības izrietošie uzdevumi

Cita starpā sagatavot/apspriest saprašanās memorandus un aizdevuma nolīgumu, sazināties ar iestādēm un starptautiskajām finanšu institūcijām, uzraudzīt saņēmējvalsts ekonomisko un struktūrpolitiku, doties pārbaudes komandējumos un sagatavot Komisijas personāla ziņojumus, sagatavot Komisijas procedūras, kas ir saistītas ar palīdzības pārvaldību.

8.2.3. Cilvēkresursu plānošana (štātā)

- X Amata vietas, kas patlaban iedalītas programmas pārvaldības vajadzībām, jāaizstāj ar citām vai jāpagarina termiņš, uz kādu tās iedalītas
- Amata vietas iedalītas saskaņā ar gada stratēģiskās plānošanas (GSP) un provizoriskā budžeta projekta (PBP) procedūru gadam n
- Amata vietas jāpieprasa nākamajā GSP/PBP procedūras ciklā
- Amata vietas jāiedala, pārgrupējot resursus attiecīgajā dienestā (iekšējā pārgrupēšana)
- Amata vietas nepieciešamas gadā n, bet nav iedalītas saskaņā ar GSP/PBP procedūru attiecīgajam gadam

¹⁰ Atbilstīgās izmaksas NAV ietvertas pamatsummā.

¹¹ Atbilstīgās izmaksas NAV ietvertas pamatsummā.

¹² Atbilstīgās izmaksas ir ietvertas pamatsummā.

8.2.4. Citi pamatsummā ietvertie administratīvie izdevumi (XX 01 04/05 – administratīvās pārvaldes izdevumi)

miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija 01 03 02 Makro ekonomiskā palīdzība	Gads n	Gads n+1	Gads n+2	Gads n+3	Gads n+4	Gads n+5 un turpmākie gadi	KOPĀ
1. Tehniskais un administratīvais atbalsts (ietverot attiecīgās personāla izmaksas)							
Izpildaģentūras ¹³							
Cita veida tehniskais un administratīvais atbalsts							
- iekšējais (<i>intra muros</i>)							
- ārējais (<i>extra muros</i>)							
1) Darbības novērtējums	0.050						
2) Ex-post novērtējums		0.250					
Tehniskais un administratīvais atbalsts (kopā)	0.050	0.250					

8.2.5. Cilvēkresursu izmaksas un saistītie izdevumi, kas nav ietverti pamatsummā

miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

Cilvēkresursu veids	Gads n	Gads n+1	Gads n+2	Gads n+3	Gads n+4	Gads n+5
---------------------	--------	----------	----------	----------	----------	----------

¹³ Norādīt katrai izpildaģentūrai atbilstīgo tiesību akta finanšu pārskatu.

							un turpmākie gadi
Ierēdņi un pagaidu darbinieki (XX 01 01)	0.030	0.030					
Personāls, ko finansē atbilstīgi XX 01 02. pantam (palīgpersonāls, valsts norīkotie eksperti, līgumpersonāls u. c.) (norādīt budžeta pozīciju)							
Kopā — cilvēkresursu izmaksas un saistītie izdevumi (NAV ietverti pamatsummā)	0.030	0.030					

Aprēķins — *ierēdņi un pagaidu darbinieki*

Vajadzības gadījumā skatīt 8.2.1. punktu.

Neattiecas

Aprēķins — **personāls, ko finansē atbilstīgi XX 01 02. pantam**

Vajadzības gadījumā skatīt 8.2.1. punktu.

Neattiecas

8.2.6. Citi administratīvie izdevumi, kas nav ietverti pamatsummā

miljonos EUR (3 zīmes aiz komata)

	2009. gads	Gads n+1	Gads n+2	Gads n+3	Gads n+4	Gads n+5 un turpmākie gadi	KOPĀ
XX 01 02 11 01 — Komandējumi	0.020	0.010					0.030
XX 01 02 11 02 — Sanāksmes un konferences							

XX 01 02 11 03 – Komitejas ¹⁴							
XX 01 02 11 04 — Pētījumi un konsultēšanās							
XX 01 02 11 05 — Informācijas sistēmas							
2 Citi pārvaldības izdevumi (kopā) (XX 01 02 11)							
Citi administratīvi izdevumi (precizēt, norādot budžeta pozīciju)							
Kopā — administratīvie izdevumi, izņemot cilvēkresursu izmaksas un saistītos izdevumus (NAV ietverti pamatsummā)	0.020	0.010					0.030

Aprēķins — **citi administratīvie izdevumi, kas nav ietverti pamatsummā**

Trīs komandējumi vienai/divām personām

¹⁴ Precizēt komitejas veidu un grupu, pie kuras tā pieder.